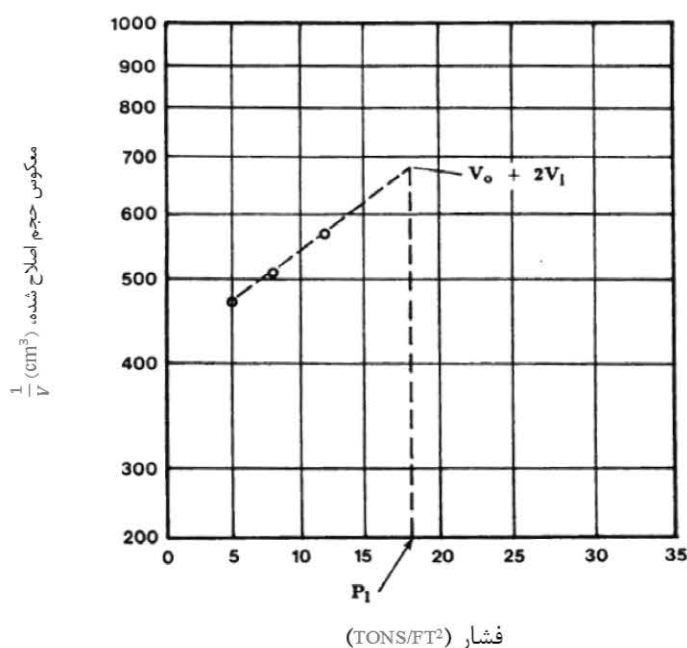

در غیر این صورت فشار حدی (P_1) فشاری است که حجم محفظه را به دو برابر حجم اولیه حفره که به صورت $V_0 + V_1$ تعریف می‌گردد برساند، V_1 اضافه حجمی است (نسبت به V_0) که بر اثر آن، تماس کاملی بین محفظه و دیواره گمانه بوجود آید. بنابراین فشار حدی، فشار متناظر با حجم $V_0 + 2V_1$ است. این فشار معمولاً با اندازه‌گیری مستقیم در هنگام آزمایش به دست نمی‌آید، زیرا هم انبساط محفظه پرسومتر محدود است و هم ممکن است این حد بسیار بالا باشد. برای محاسبه P_1 نمودار $\frac{1}{V}$ بر حسب P ترسیم می‌شود، مانند شکل (۴-۴). فشار متناظر با حجم $V_0 + 2V_1$ برابر فشار حدی (P_1) خواهد بود.

شکل شماره (۴-۴): محاسبه فشار حدی با استفاده از معکوس حجم بر حسب فشار

توضیح شماره ۱۴ - روشهای دیگری نیز برای تعیین P_1 وجود دارند که ذکر نشده است. در صورتی که از روشهای دیگر استفاده شود، محاسبات مربوط باید گزارش گردد. توضیح شماره ۱۵ - اگر نتوان بند ۳-۱-۳ را رعایت نمود، در نتیجه فقط بخشی از نمودار پرسیمتری برای تفسیر و بررسی مناسب است، فشار حدی به اندازه قطر حفره نسبتاً حساس نیست.

توضیح شماره ۱۶ - «فشار حدی» P_1 که در ارتباط با گسیختگی زمین است در محاسبات پایداری پی‌ها استفاده شده و «ضریب پرسیمتری» E_p در محاسبات نشست پی‌ها به کار برده می‌شود.

